Приложение №2 към предложение с вх.№07-00-25/21.02.2025г

ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ПО ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО ЗА 2024 г.

Отчетът е изготвен в изпълнение на чл. 11 от Закона за туризма и в съответствие с Националната стратегия за развитие на туризма 2014 - 2030 г., както и с Плана за развитие на туризма в община Дряново 2021-2027.

Програмата се изпълнява с участието на местните неправителствени организации и бизнес, ангажирани в сферата на туризма и културата. Приоритетите и дейностите по изпълнение на Програмата са съгласувани с Консултативния съвет по туризъм към Община Дряново.

Приоритет 1. Развитие на физическата и природосъобразната инфраструктура, обслужваща туризма

Мярка 1.1. Развитие на техническата инфраструктура, свързана с туристическите забележителности

Като част от Капиталовата програма, по европейски и държавни програми за годината са извършени следните ремонти, свързани с туристическите забележителности:

- Консервация и реставрация и авторски надзор към тях за Икономовата къща;
- Ремонт, обзавеждането и оборудването на Туристически информационен център;
- Основен ремонт на ул. "Досю Стойнов";
- Основен ремонт на ул. "Михаил Бойчинов";
- Основен ремонт на градския басейн;
  Реконструкция и рехабилитация на общински пътища до кв. Марча, до с. Ритя и с. Балванците;

- Изработени нови пейки и маси от масивно дърво за Архитектурен парк "Камъкът вечен";
- Монтирана ремонтна станция за велосипеди до пъмп-трак пистата.

По общинската Програма „Красиво Дряново" са осигурени материали за обновяването на фасадите на 7 сгради частна собственост, за да бъде подобрен общият облик на града, особено в участъците с по-интензивен туристопоток.

Мярка 1.2. Подобряване на състоянието на туристическите обекти

Приоритет 2. Подобряване на съществуващите и разработване на нови интегрирани туристически продукти

Мярка 2.1. Развитие на културно-историческия туризъм в общината

Община Дряново продължава да поддържа дейността на Ателие по дърворезба в сградата на килийното училище към храм „Св. Троица". Организирани са десетки събития, допринасящи за развитие на културно-историческия туризъм в общината.

Съвместно с Историческия музей, за трета поредна година бяха организирани Национален пленер по живопис, Национален детски конкурс „Преминал майстор през земята" и научната конференция „Епохи, личности, памет", чрез които се утвърждава името на Дряново като място с богата история и култура, а участниците в събитията се превръщат в посланици на Дряново.

Като част от прогрмата на Международен фестивал на монодрамата "Соло акт", в Дряново гостува моноспектакълът на Христо Мутафчиев "Боже мой", част от репертоара на Народен театър "Иван Вазов".

За поредна година Община Дряново се включи в Европейските дни на художествените занаяти, като съвместно с Историческия музей в

Икономовата къща бяха представени различни занаяти - иконопис, резба върху стомана, плетене на една кука.

По случай Великденските празници бе организирана възстановка на обичая лазаруване, проведе се и празничен концерт с народната певица Поли Паскова.

На 11 май се проведоха традиционните чествания в Дряновския манастир, посветени на годишнината от Априлската епопея.

За първи път се проведе празникът "Еньова магия в Дряново" - в продължение на три дни централната част на града беше оживена с богата музикална и танцова програма.

На 1 юли се проведе 21-то издание на Националния събор на пенсионерите „От дума на дума, от песен на песен", който тази година отново се проведе на сцената до Дряновския манастир.

През август и септември, като част от Лятната културна програма, Община Дряново организира за жителите и гостите на града провеждането на куклення моноспектакъл "Палечка или приказка за красотата", Лятно кино с прожекция на селекция от късометражни филми, среща с младата поетеса Диана Иванова и представяне на книгата "Следа към себе си", концерт на Калоян Паунов, полуфиналист в "Гласът на България", концерт на Нов симфоничен оркестър, съвместно с НЧ "Дряновска пробуда-2008", и концерт пред входа на пещера "Бачо Киро" на виолончелиста проф. Венцеслав Николов, съвместно с НЧ "Развитие-1869";

На 24 август бе отбелязан празникът на село Царева ливада, със специалното участие на певицата Райна и актьора Краси Радков.
На 21 септември беше организирана празнична програма в село Гостилица, с участието на самодейни състави от района и на народния певец Свилен Тодорински.

С богата програма беше отбелязан празникът на град Дряново през октомври - концерт на Владимир Ампов - ГРАФА, театрални постановки, изложби, спортни състезание, походи и др.

За трета поредна година бе организиран и коледен концерт с участието на известен изпълнител - Дичо, част от програмата за коледния базар с местни творци и производители.

Мярка 2.2. Развитие на селския туризъм

През годината, в селата на територията на общината са регистрирани 6 нови места за настаняване и са подновени категоризациите на други 5, което е знак за трайно висок интерес към такива инвестиции в малките населени места.

Важен фактор за развитието на селския туризъм е дейността на народните читалища, каквито има в 10 от селата на територията на общината - Царева ливада, Гостилица, Ганчовец, Керека, Скалско, Зая, Руня, Длъгня, Гоздейка и Туркинча. През 2024 г. дейност възобнови още едно селско читалище - в село Славейково.

С голям успех се проведоха вече утвърдени фестивали като „Киномагия" и „Ракия-магия" в село Ганчовец, Празник на кратуната в село Гостилица, Празник на плодородието в село Зая, както и традиционните празници на село Царева ливада, село Гостилица и село Керека.

Мярка 2.3. Развитие на екотуризма

В началото на месец март Дряново бе домакин на 64-и Национален поход на жените, организиран от Българска федерация по туризъм. Над 100 дами взеха участие в 5 похода на територията на общината.

Относно поддръжката на съществуващите маршрути членове на СТД „Бачо Киро", със собствени сили и с подкрепата на Община Дряново почистват, маркират и монтират нови табели по маршрута на похода „По стъпките на четата на поп Харитон и Бачо Киро" и по екопътеката от Дряновския манастир до Боженци.

Пещерният клуб към дружеството организира традиционната Осмомартенска експедиция в пещера "Бачо Киро" и пещера "Андъка", поредица от събития за курс "Млад пещерняк", както и състезание по пещерно приложни дисциплини с участието на 40 деца. Дружеството организира благотворителен излет до местността Св. Марина през април, а на 11 май ръководи националния туристически поход "По пътя на четата на поп Харитон и Бачо Киро" с над 200 участници.

По инициатива на СТД „Лудите мечки" е почистена и с подновена маркировка Скалската екопътека, извършено е почистване с цел осигуряване на достъп до крепостта Дискодуратере.

Организирани са няколко групови похода - на 4 май от Дряновския манастир до Боженци, на 13 октомври „В царството на дивите циклами" (Дряново - Дряновски манастир - Св. Марина), в който участват над 130 души.

Мярка 2.4. Развитие на конгресния туризъм

Приоритет 3. Разширяване на маркетинга на туристическа дестинация Дряново

Мярка 3.1. Изграждане на бранд и разработване на рекламна стратегия за популяризиране на туристическа дестинация Дряново

Изработени са три тематични книжки, с обща визия - "Туризъм и спорт", "Туристически маршрути" и "Места за настаняване", както и брошура с годишния събитиен календар. От всяка книжка са отпечатани по 300 бр., представени и раздавани по време на Международното туристическо изложение "Ваканция и СПА Експо" в София, както и на Националния събор на овцевъдите до Петропавловския манастир.

Мярка 3.2. Планиране и провеждане на активна реклама на туристическа дестинация Дряново

- Заснет е нов 3D клип за забележителностите в Дряново, предназначен за гледане с очилата за виртуална реалност в ТИЦ - Дряново и по време на изложения;
- Заснет е епизод за Дряново и майстор Колю Фичето на предаването Туризъм.бг, излъчен по Българската национална телевизия;
- Съдействие за заснемане и излъчване на епизод на предаването "Бягство към победата", в който е представено материалното и нематериалното културно наследство на Дряновския край;

  Реклама на културния календар чрез изработване на визия за всеки нов месец и разпространение чрез плакати, флаери и винили на видни места в града.
- Изработване на брандирани тениски за всички участници в Националния женски поход;

Мярка 3.3. Планиране и провеждане на активен ПР на туристическа дестинация Дряново

- Участие на Община Дряново на туристическото изложение „Ваканция и СПА Експо" в София;

- Община Дряново беше единствената, която участва със собствен щанд на Националния събор на овцевъдите край Петропавловския манастир, за да направи представяне на възможностите за туризъм в района чрез ново 3D видео и очила за виртуална реалност;

- Рекламни и информационни материали за Дряново бяха на щанда на Старопланинския туристически район при участието на едни от големите туристически изложения в страната и чужбина.

Мярка 3.4. Интегриране на дейностите за привличане на туристи в туристическия район Стара планина

През годината са проведени три заседания на Косултативен съвет по туризъм към Община Дряново. Приети са отчетът за 2023 г. и план за дейността през 2024 г., обсъдени са текущо въпроси и идеи.

На 26.04.2024г. е проведено Общо събрание на Организацията за управление на Старопланинския туристически район. Приети са отчет за 2023 г. и план за дейността през 2024 г.

Продължи партньорството между Община Дряново и РСО „Централна Стара планина" относно организирането на Европейските дни на художествените занаяти. Дряново се включи с демонстрации на резба върху метал, иконопис и плетене на една кука. В инициативата участват почти всички общини от Старопланинския туристически район и заедно промотират общата програма за ЕДХЗ.

На 07.06.2024 г. представител на Община Дряново участва в първото за новия мандат заседание на Постоянна комисия по младежки дейности, спорт и туризъм към Националното сдружение на общините. Избрано е ръководство на комисията и са обсъдени актуални въпроси и споделени добро практики.

За подобряване дейността на СДТ "Бачо Киро", Община Дряново предостави автобус на сдружението.

Приоритет 4. Повишаване на общинския капацитет за развитие на туристическото предлагане

Мярка 4.1. Осъществяване на контрол върху спазването на нормативните изисквания за развитието на туризма

През летния сезон, съгласно чл. 179 от Закона за туризма и Заповед № 470/28.07.2022 г. на кмета на община Дряново, на 23.08.2024 г., на

30.08.2024 г. и на 21.09.2024 г. членове на Комисията за извършване на контрол по спазване изискванията на ЗТ са извършили проверки на обектите за настаняване на територията на община Дряново - къщи за гости, хотели и семейни хотели, в различни населени места в общината. До повечето обекти е осигурен достъп и контакт с отговорни лица, а в други е предоставен достъп от настанените туристи. Във всички обекти е направена проверка на начина и честотата на отчитане на реализираните нощувки.

Повечето от местата за настаняване с по-висок клас и по-голям капацитет се придържат към изискванията на чл. 116 от ЗТ и въвеждат нужните данни в системата на ЕСТИ. Установени са и нарушения, констатирани от Комисията, за липса на данни за регистрирани посетители, настанени към момента на проверката. Във връзка с гореизложеното, на стопанисващите са съставени двустранни протоколи с предписания за своевременно въвеждане на необходимата информация.

През годината са извършени следните административни услуги в туризма:

- 6 прекатегоризации на места за настаняване;
- 9 нови категоризации на места за настаняване;
- 8 прекатегоризации на заведения за хранене
- 2 нови категоризации на заведения за хранене;
- 2 прекратени категоризации.

Мярка 4.2. Събиране на статистическа информация и поддържане на информационната база данни за туризма на територията на общината

Категоризираните места за настаняване в община Дряново към 31 декември 2024 г. са 63, а общият капацитет на легловата база е 1 163 места.

Видове места за настаняване		
Вид	*брой*	*капацитет*
Къщи за гости	44	394
Стаи за гости	5	55
Хотели	4	357
Семейни хотели	5	123

Почивна станция	1	70
Хижа	1	70
Туристическа спалня	1	50
Апартаменти за гости	1	2
ОБЩО	63	1163

Отчетените нощувки за 2024 г. в община Дряново са 34 035, а броят на настанените туристите е 18 973.

Информацията за всички туристически обекти, подлежащи на категоризация, на територията на община Дряново, е налична в Националния туристически регистър. Данните за местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения се водят в съответствие с изискванията на Закона за туризма и системно се вписват в Националния туристически регистър.

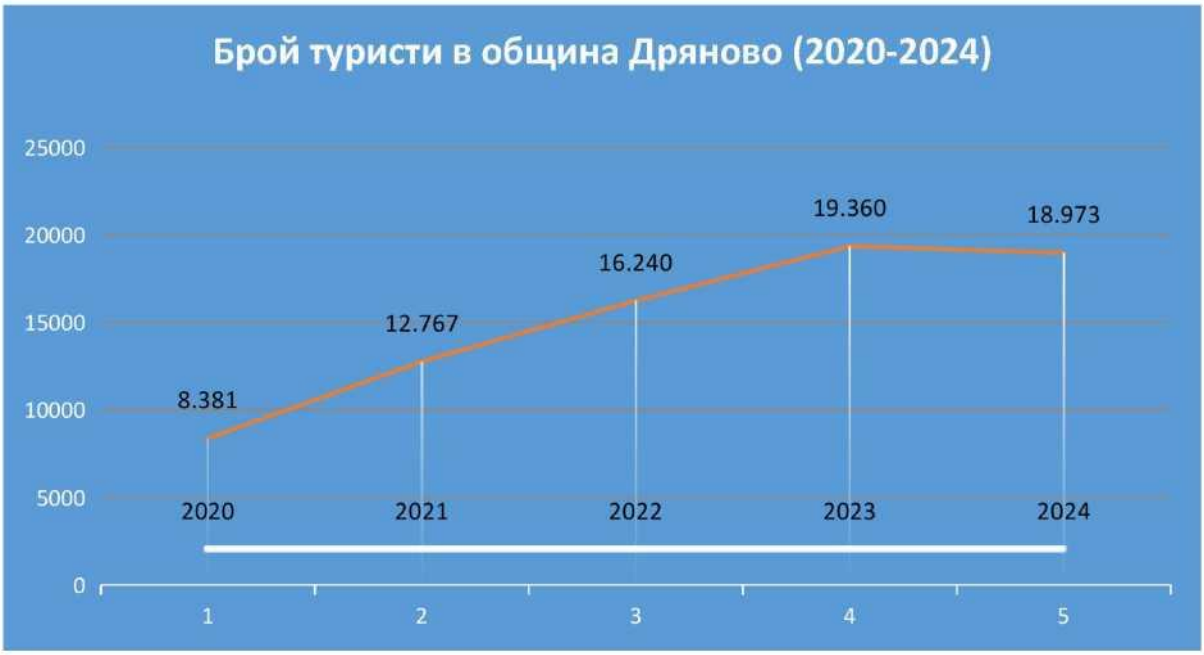

Информация за реализиран брой нощувки по места се поддържа и от Националната единна система за туристическа информация, в която данните се подават от стопанисващите местата за настаняване, своевременно при настаняване на всеки нов турист.

Информация за туристическите посещения в общината се актуализира периодично, като се отчита броят посещения на Исторически музей - Дряново, пещера „Бачо Киро", нощувките в местата за настаняване на територията на община Дряново.

Продължава тенденцията за ръст на събрания туристически данък през последните пет години, като за 2024 г. размерът му е 48 665 лв.

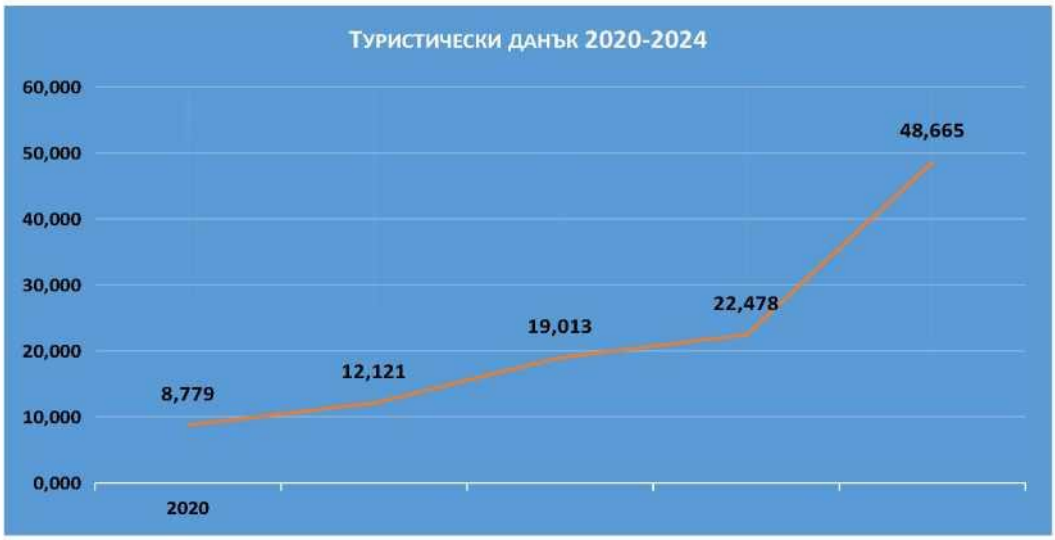

Посещенията в **пещера „Бачо Киро"** за 2024 година са 40 043, в това число 2 855 чужденци.

Посещенията в експозициите на **Исторически музей** - **Дряново** за 2024 г. са общо 21 482.

2024 г.	**учащи**	**възрастни**	**пенсионери**	**безплатни**	**общо**
януари	50	100	11	163	**324**
февруари	147	171	22	289	**629**
март	303	771	191	999	**2264**
април	789	646	307	933	**2675**
май	837	647	180	1614	**3278**
юни	640	500	213	649	**2002**
юли	355	490	341	854	**2040**
август	607	1085	241	900	**2833**
септември	237	653	280	503	**1673**
октомври	255	501	272	1131	**2159**
ноември	226	381	59	601	**1267**
декември	36	65	7	230	**338**
ОБЩО:	**4482**	**6010**	**2124**	**8866**	**21482**

Посещения по експозиции:	
„Колю Фичето - живот и творчество"	**8 543**
„Възрожденско църковно изкуство"	**2 314**
„Археология и Възраждане"	**3 484**
„Градски бит от края на XIX и началото на XX век"	**2 588**
„Сътворено от Земята"	**4 234**

Мярка 4.3. Повишаване на капацитета на общинските служители, ангажирани в дейности за развитието на туризма

Мярка 4.4. Развитие на Туристическия информационен център - Дряново

Приключи изпълнението на проект „Ремонт, обзавеждане и оборудване на Туристически информационен център в гр. Дряново", финансиран по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020. От октомври месец центърът посреща туристи, като за трите месеца до края на годината има 106 посещения.

Мярка 4.5. Поддържане и развитие на раздел „Туризъм" на сайта на общината

В раздела са добавени всички нови места за настаняване и заведения за хранене, категоризирани през годината, актуализирани са регулярно данните за съществуващите.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ НА ИЗРАЗХОДВАНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2024 г.:

1 017 лв - категорийна символика за туристическите обекти
1 290 лв - такса Ваканция и СПА Експо 2024
4 514,40 лв - отпечатване на 900 бр. туристически книжки
2 500 лв - такса за участие на Национален събор на
овцевъдите 2 091,60 лв - такса Ваканция и СПА Експо 2025
2012,40 лв - изработка на тениски за Национален женски поход
2449 лв - членски внос за 2024 за ОУСтТР, АОСТКИН и РСО "Стара планина"
700 лв - поддръжка туристически маршрути
791,52 лв - допечатка на туристически книжки
2000 лв - изработени нови пейки и маси от масивно дърво за
Архитектурен парк "Камъкът вечен"
850 лв - събития
450 лв - нощувки туристическо изложение
300 лв - такса интернет
1 047лв - електро енергия ТИЦ
860 лв - печат месечни програми със събитията
87лв - стенна туристическа карта ТИЦ

ОБЩО: 22 959,92 лв.